

HYPERICUM 13, april 2016

Excursieverslagen FWT-FLORON 2014

O.G. Zijlstra & Pieter Stolwijk

Belvédèreweg - Dalhuisweg, 26 april 2014 (5 deelnemers)

Vanaf het verzamelpunt van de Denekamperstraat liepen we richting het oosten naar km-hok 262-484 langs de met *Ficaria verna* subsp. *verna* (Gewoon speenkruid) en *Stellaria holostea* (Grote muur) omzoomde Populierendijk, waar we al snel van de zang van Vink (*Fringilla coelebs*), Tuinfluiter (*Sylvia borin*), Winterkoning (*Troglodytes troglodytes*), Geelgors (*Emberiza citrinella*), Merel (*Turdus merula*), Fitis (*Phylloscopus trochilus*) en Tjiftjaf (*Phylloscopus collybita*) konden genieten. Rechtsaf de Belvédèreweg op bij de boerderij noteerden we *Erophila verna* (Vroegeling), *Viola odorata* (Maarts viooltje) en een groot aantal algemene eenjarigen, maar ook bijv. *Convallaria majalis* (Lelietje-vandalen) en *Claytonia sibirica* (Roze winterpostelein) en verderop *Reseda luteola* (Wouw), *Geranium dissectum* (Slipbladige ooievaarsbek), *Lathyrus pratensis* (Veldlathyrus), dus niet echt de typische voorjaarsbosplanten waar we op uit waren.

Afb.1 *Viola odorata* (foto Otto Zijlstra)

Bij de Dalhuisweg echter kwamen we wat dat betreft meer aan onze trekken: *Adoxa moschatellina* (Muskuskruid), *Circaea lutetiana* (Groot heksenkruid), *Impatiens noli-tangere* (Groot springzaad), *Stachys sylvatica* (Bosandoorn), *Ajuga reptans* (Kruipend zenegroen), *Mespilus germanica* (Mispel), *Lamium galeobdolon* subsp. *galeobdolon* (Gele dovenetel), *Epilobium montanum* (Bergbasterdwederik). Ook troffen we *Viola x bavarica* aan, de bastaard van *Viola reichenbachiana* (Donkersporig bosviooltje) en *V. riviniana* (Bleeksporig bosviooltje), die wellicht veel algemener is dan gedacht. Aangekomen op de Denekamperstraat sloten we af met *Plantago coronopus* (Hertshoornweegbree) en *Cochlearia danica* (Deens lepelblad).

In totaal 229 taxa.

Stegemanshoek, 24 mei 2014 (7 deelnemers)

Op aangeven van Jan Meutstege bezoeken we de Stegemanshoek (238-468), met name om te zien of *Vaccinium uliginosum* (Rijsbes) daar nog staat. Dat bleek het geval, zij het in minder aantal dan Jan zich herinnerde.

Afb.2 *Vaccinium uliginosum* met Doodskop-zweefvlieg (foto Pieter Stolwijk)

Leuke soorten in dit heideterreintje: *Drosera intermedia* (Kleine zonnedaauw), *Rhynchospora fusca* (Bruine snavelbies), *Eriophorum angustifolium* (Veenpluis), *Nardus stricta* (Borstelgras) en een paar pollen *Eriophorum vaginatum* (Eenarig wollegras). Merkwaardig genoeg troffen we hier geen *Myrica gale* (Gagel) aan, die echter later wel in de berm van de weg gezien werd. In het bos stond *Teucrium scorodonia* (Valse salie) en in een broekig gedeelte *Carex elongata* (Elzenzegge).

De Janninksweg bood een lang lint van schrale bermen met bijbehorende soorten: *Aira praecox* (Vroege haver), *A. caryophylla* (Zilverhaver), *Teesdalia nudicaulis* (Klein tasjeskruid), *Hieracium umbellatum* (Schermhavikskruid), *H. pilosella* (Muizenoor), *Salix repens* (Kruipwilg), *Melampyrum pratense* (Hengel), *Scleranthus annuus* subsp. *annuus* (Eenjarige hardbloem), *Myosotis discolor* (Veelkleurig vergeet-mij-nietje), *Ornithopus perpusillus* (Klein vogelpootje), *Aphanes australis* (Kleine leeuwenklauw), *Arenaria serpyllifolia* (Zandmuur), en aardig wat *Succisa pratensis* (Blauwe knoop). Een bijzondere verrassing voor Twente was *Trifolium campestre* (Liggende klaver). *Veronica officinalis* (Mannetjesereprijs) stond in zeer groot aantal over zeker 500 m aan beide kanten van de weg, op één plaats samen met *Viola canina* (Hondsvioltje). Opmerkelijk was ook om aan zo'n afgelegen weggetje honderden planten *Plantago coronopus* (Hertshoornweegbree) aan te treffen.

Afb.3 *Sium latifolium* (foto Otto Zijlstra)

De Poelsbeek zag er zeer helder, maar wel voedselrijk uit. Opvallend hier was een aardig aantal *Sium latifolium* (Grote waterrepe), naast *Berula erecta* (Kleine waterrepe). Talrijke bloemen van *Nuphar lutea* (Gele plomp) en *Iris pseudacorus* (Gele lis) boden een fraai gezicht. Behalve *Callitriche brutia* (Haaksterrenkroos) was ook *C. obtusangula* (Stomphoekig

sterrenkroos) present, eigenlijk een exoot in Twente. Tenslotte melden we nog *Ranunculus peltatus* (Grote waterranonkel) en *Rumex hydrolapathum* (Waterzuring).

Als verwilderde tuinplant werden nog *Sedum album* (Wit vetkruid), *S. dasyphyllum* (Dik vetkruid) en *Geum macrophyllum* (Groot nagelkruid) genoteerd.

Er is ook enige aandacht besteed aan andere soortgroepen met als resultaat drie dagvlinders: Bont zandoogje (*Pararge aegeria*), Kleine vos (*Aglais urticae*), Citroenvlinder (*Gonepteryx rhamni*); drie nachtvlinders: Bruine vierbandspanner (*Xanthorhoe spadicearia*), Gewone heispanner (*Ematurga atomaria*), Varenspanner (*Petrophora chlorosata*); acht libellen: Azuurwaterjuffer (*Coenagrion puella*), Blauwe Breedscheenjuffer (*Platycnemis pennipes*), Lantaarntje (*Ischnura elegans*), Viervlek (*Libellula quadrimaculata*), Vuurjuffer (*Pyrhosoma nymphula*), Watersnuffel (*Enallagma cyathigerum*), Weidebeekjuffer (*Calopteryx splendens*), en de meer bijzondere Noordse witsnuitlibel (*Leucorrhinia rubicunda*); vijf overige insecten: Blinde bij (*Eristalis tenax*), Doodskopzweefvlieg (*Myathropa florea*), Gewone meikever (*Melolontha melolontha*), Gewone schorpioenvlieg (*Panorpa communis*), Heikikker (*Rana arvalis*), en als bijzonderheden de slijmzwam Heksenboter (*Fuligo septica*) en een (levende) Hazelworm (*Anguis fragilis*). Vogels zijn niet genoteerd, maar met name de Gekraagde roodstaart (*Phoenicurus phoenicurus*) liet zich goed horen (voor de kenners).
In totaal 249 taxa (vaatplanten).

Afb.4 Azuurwaterjuffer (foto Pieter Stolwijk)

Lemele - Regge, 21 juni 2014 (3 deelnemers)

Door een misverstand stond Pieter op een andere plaats op de deelnemers te wachten.

Pieter:

Toen ik me realiseerde dat ik het verzamelpunt had gemist, was het te laat om de anderen te vinden. Daarom heb ik vanaf mijn standplaats een eind weg gewandeld, met als doel de vochtige terreinen west van de Regge. Ik deed daarbij de volgende km-hokken aan:

225-498 Lemeler Esch (54 taxa); 226-498 Klein Ligtenbeld (152 taxa); 227-498 Middendorpslanden (17 taxa).

Mijn opzet was dit laatste km-hok grondig te inventariseren, met name de natte gebieden. Echter, vanaf de Marsweg bleek het gebied nauwelijks toegankelijk, met schier onneembare hekken en vee in de wei.

Echt bijzondere soorten heb ik niet gezien. De leukste waarnemingen waren: *Alisma lanceolatum* (Smalle waterweegbree) 226-498, *Jasione montana* (Zandblauwtje) 225-498, *Melampyrum pratense* (Hengel) 225-498, *Phleum pratense* subsp. *serotinum* (Kleine timoteegras) 226-498, *Polygonatum multiflorum* (Gewone salomonszegel) 227-498, *Teesdalia nudicaulis*

Afb.5 Drie jonge ooievaars (foto Pieter Stolwijk)

(Klein tasjeskruid) 225-498, *Teucrium scorodonia* (Valse salie) 226-498, *Thalictrum flavum* (Poelruit) 226-498, *Viola tricolor* (Driekleurig viooltje) 225-498 en 226-498. Ook kon ik nog genieten van een nest met drie jonge ooievaars op een nestpaal.

Andries en Otto startten in het uiterste zuiden van km-hok 226-496. Een afgesneden meander van de Beneden-Regge leverde onder meer *Hydrocharis morsus-ranae* (Kikkerbeet), *Nymphoides peltata* (Watergentiaan), *Schoenoplectus lacustris* (Mattenbies) en *Barbarea stricta* (Stijf barbarakruid) op.

Onze weg langs de Regge noordwaarts vervolgens noteerden we op drogere plaatsen *Malva moschata* (Muskuskaasjeskruid), *Silene x hampeana* (= *S. dioica* x *S. latifolia* subsp. *alba*) (Dag- x Avondkoekoeksbloem) en

Leonurus cardiaca (Hartgespan). Op nattere plekken onder andere *Carex oederi* subsp. *oedocarpa* [syn. *Carex demissa*] (Geelgroene zegge) en *Veronica catenata* (Rode waterereprijs).

Ten noorden van de fietsbrug is enkele jaren geleden cultuurgrond afgegraven ten behoeve van natuurontwikkeling. Hier troffen we onder andere *Filago minima* (Dwergviltkruid), *Viola tricolor* (Driekleurig viooltje) en *Lotus corniculatus* (Gewone rolklaver) aan. In een restantje droge heide nabij de brug zagen we *Veronica officinalis* (Mannetjesereprijs), *Genista anglica* (Stekelbrem) en *Potentilla anglica* (Kruipganzerik). Verheugend tenslotte was dat we, nog noordelijker, op een zandig rivierduintje *Ononis repens* subsp. *spinosa* (Kattendoorn) met vier exemplaren terugvonden op haar enige groeiplaats langs de Regge!

Afb.6 *Ononis repens* subsp. *spinosa* (foto Otto Zijlstra)

In totaal 247 taxa.

Radewijk, 30 augustus 2014 (2 deelnemers)

Hoofddoel van de excursie was om *Scutellaria minor* (Klein glidkruid) terug te vinden in twee slootbermen waar zij ruim twintig jaar eerder was aangetroffen bij een inventarisatie door medewerkers van de Provincie Overijssel. Aan de Lindedijk (244-511, totaal 49 taxa)) vonden we tot onze vreugde enkele bloeiende planten in het sloottalud, begeleid door *Juncus articulatus* (Zomprus) en *Galium palustre* (Moeraswalstro). Wel een relict uit floristisch betere tijden! We noteerden nog *Lythrum portula* (Waterpostelein) en *Callitriche brutia* (Haaksterrenkroos) -

Afb.7 *Scutellaria minor* (foto Otto Zijlstra)

in de sloot-, voordat we koers zetten richting kilometerhok 242-511. Aan dezelfde Lindedijk konden we *Scutellaria minor* in dit hok helaas niet terugvinden op de oude vindplaats. Wel plaatselijk nog heischrale soorten als *Danthonia decumbens* (Tandjesgras), *Juncus squarrosus* (Trekkrus) en *Salix repens* (Kruipwilg). Naast *Hieracium pilosella* (Muizenoor) werd ook *Hieracium (x) flagellare* (Vertakt muizenoor) gezien. Verder langs en in de Randwijkerbeek *Hydrocharis morsus-ranae* (Kikkerbeet) en *Sagittaria sagittifolia* (Pijlkruid) en ruderaal nog *Glebionis segetum* (Gele ganzenbloem) en *Apera spica-venti* (Grote windhalm). In totaal 149 taxa.

Aan de excursies namen deel: Wytze Boersma, Ruud Kuipers, Dinant Meijer, Jan Meutstege, Andries van Renssen, Jo Schunselaar, Pieter Stolwijk, Wolfgang Waanders, Otto Zijlstra

---